

Ennallistamissuunnitelman valmisteluhankkeen teemaryhmän 4 (maatalousympäristöt ja pölyttäjäkannat, Artiklat 10 ja 11) 17. kokouksen asialista

Kokousaika: Ke 04.03.2026 klo 9-11

Kokouspaikka: Kirkkokatu 12, kokoushuone Maria sekä Teams

Paikalla:

Erityisasiantuntija Joel Rouvavuori, MMM (pj.)
Ympäristöneuvos Petri Ahlroth, YM (vpj.)
Erityisasiantuntija Eija Hagelberg, YM
Erityisasiantuntija Martina Reinikainen, YM
Neuvotteleva virkamies Anna Schulman, MMM
Neuvotteleva virkamies Eero Pehkonen, MMM
Neuvotteleva virkamies Riikka Knaapi, MMM
Neuvotteleva virkamies Heini Lehtosalo, MMM
Johtava asiantuntija Johanna Vanhatalo, MMM
Erikoistutkija Mikko Kuussaari, SYKE
Erikoistutkija Marjaana Toivonen, SYKE
Tutkimusprofessori Terho Hyvönen, Luke
Tutkija Hanna Kekkonen, Luke
Johtava asiantuntija Åke Möller, Ruokavirasto
Ilmastoasiantuntija Antti Miettinen, Elinvoimakeskusten ilmastoyksikkö
Ympäristösuunnittelija Elina Sorvali, Etelä-Pohjanmaan elinvoimakeskus
Erikoissuunnittelija Mikko Alhainen, Suomen riistakeskus
Kosteikkosuunnittelija Holtti Hakonen, Suomen riistakeskus
Tutkija Oona Allonen, GTK

Ryhmän sihteerit:

Erikoistutkija Sari Himanen, Luonnonvarakeskus
Erikoistutkija Rainer Peltola, Luonnonvarakeskus

Sova-asiantuntijat:

Tutkija Janne Heliölä, SYKE

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 9.02.

2. Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

Edellisen kokouksen pöytäkirja hyväksyttiin sellaisenaan.

3. Tilannekatsaus ennallistamissuunnitelman valmisteluun

Projektiryhmän työlista on tällä hetkellä pitkä ja valmistelu etenee useissa rinnakkaisissa kokonaisuuksissa. Erityisesti TR1:n asiakokonaisuus on laaja ja vaikuttaa osaltaan koko valmistelun aikatauluun.

Nykyisen suunnitelman mukaan huhtikuun alusta siirrytään tehostetun poliittisen käsittelyn vaiheeseen. Lausuntokierroksen arvioidaan käynnistyvän toukokuussa.

Hallitus on viestinyt tavoitteesta yksinkertaistaa EU:n ympäristölainsäädäntöä, ja ennallistamisasetus liittyy tähän kokonaisuuteen. Hallitukselle on tärkeää hyödyntää asetuksen tarjoamat joustot.

Ohjausryhmä on tähän asti pääasiassa kuullut esityksiä ja käynyt keskustelua, mutta varsinaisia linjauksia on tehty melko vähän. Kun aiemmin osin erillään ja eritahtisesti edenneet valmisteluprosessit saadaan tuotua yhteen, on mahdollista tehdä konkreettisempia valintoja ja rajauksia.

4. B-lomakkeiden valmistelutilanne

Käytiin läpi B - lomakkeiden keskeiset periaatteet ja tämänhetkinen valmistelutilanne.

Valmistelussa on pyritty siihen, että vapaaehtoisia tietokenttiä ei täytetä ilman erityistä syytä. Indikaattorit on valittu ohjausryhmän aiempien linjausten mukaisesti. Erityisesti nostettiin esiin kohta 11.1.4.2, joka koskee asetuksen joustojen tehokasta hyödyntämistä. Lisäksi todettiin, että kohdassa 11.2.1.2 kartta-aineisto voidaan esittää tarkemmin kuin komission vähimmäisvaatimukset edellyttävät.

Keskustelussa nousi esiin kysymys toimenpiteiden alueellisesta kohdentamisesta. Erityisesti pohdittiin, pitäisikö toimia kohdentaa tarkemmin esimerkiksi laidunnuksen tai maisemapiirteiden osalta. Toisaalta todettiin, että valmistelussa on tähän mennessä lähdetty siitä, että toimenpiteet kohdennetaan alueille, joissa niiden vaikuttavuus on mahdollisimman suuri, eikä tarkempaa alueellista määrittelyä välttämättä tarvita valmistelun tässä vaiheessa.

Lisäksi keskusteltiin perinnebiotoopeista, jotka ovat pääsääntöisesti pienialaisia. Esitettiin huoli siitä, että pienialaiset kohteet voivat jäädä valmistelussa suurten pinta-alojen varjoon, vaikka niiden ekologinen merkitys olisi suuri. Keskustelussa pohdittiin, pitäisikö perinnebiotooppitoimenpiteet sisällyttää pölyttäjätöimien pinta-aloihin tai tuoda niiden merkitys muuten näkyvämmiin esiin. Todettiin, että teemaryhmän puheenjohtajan tulisi tuoda perinnebiotooppien tärkeys esiin teemaryhmän 4 tavoitteiden kannalta eri valmisteluasteissa.

Lisäksi keskusteltiin siitä, että C-lomakkeiden merkinnät voivat johtaa päällekkäisyyksiin. Tästä syystä on tärkeää rajata B-lomakkeiden sisältö siten, että päällekkäisyydet vältetään.

B-lomakkeen pinta-alatietojen käytöstä ja merkityksestä käytiin keskustelua. Esitettiin kysymys siitä, mihin tietoja lopulta käytetään. Jos toimenpiteiden edistymistä halutaan seurata, tarvittaisiin mahdollisesti tarkempaa alueellista tietoa kuin pelkkä koko Suomen tasoinen arvio. Todettiin, että pinta-alat kuvaavat toimenpiteiden tavoitepinta-aloja, joten niiden tulee perustua toimenpidevalmistelun analyysiin. Haasteena on kuitenkin se, että pinta-alat voivat vaihdella suuresti eri toimenpiteiden välillä. Lisäksi todettiin, että tarkkojen pinta-alojen määrittäminen voi olla vaikeaa.

Keskustelussa korostettiin myös periaatetta, jonka mukaan tavoitteena on löytää ekologisesti oikeat kohteet ja kohdentaa toimenpiteet niihin. Pinta-alat ovat tässä mielessä väline, eivät itse tavoite. Todettiin myös, että komissiota kiinnostanee ensisijaisesti se, mitä indikaattoreille tapahtuu. Ennallistamisen edistymistä seurataan myös muiden artiklojen kautta.

5. Turvemaiden vettämisen rinnakkaistulkinta

Kokouksessa esiteltiin turvemaiden vettämiseen liittyvä rinnakkaistulkintamahdollisuus ja sen vaikutukset tavoitteiden laskentaan. Tulkintamahdollisuus liittyy muiden kuin maataloudessa tai turvetuotannossa olevien ojitettujen turvemaiden vettämisen hyväksilukemiseen.

Asetus mahdollistaa tulkinnan, jonka perusteella hyväksiluettavien vettämistoimien toteuttaminen voisi johtaa tilanteeseen, jossa velvoite turvepeltojen ja turvetuotantoaluiden osalta täyttyy kokonaan hyväksiluettavien toimenpiteiden kautta. Tulkinta eroaa aikaisemmasta valmistelussa olleesta tulkinnasta.

Uuden tulkintamahdollisuuden käyttämisestä käytiin keskustelua, jossa tuotiin esiin rajanpintoja maatalouden ilmastopolitiikalle ja ennallistamisasetuksen turvemaita koskeville monimuotoisuustavoitteille. Lisäksi arvioitiin valitun strategian vaikutusta komissiokäsittelyyn.

6. Viimeistelyjen SoVa-korttien esittely

Esiteltiin SoVa-lomakkeiden valmistelun nykytilanne.

Keskustelussa nousi esiin tarve välttää päällekkäisyyksiä eri lomakkeiden välillä. Esimerkiksi pohdittiin, tulisiko ympäristökesannot jättää pois pölyttäjätöimien lomakkeesta juuri päällekkäisyyksien välttämiseksi. Useat keskustelijat kannattivat tätä ratkaisua.

Arvioinnin kannalta todettiin tärkeäksi, että SoVa-kortit olisivat mahdollisimman konkreettisia ja määrällisiä. Niissä olisi hyvä näkyä selkeästi myös toimenpiteiden lisäisyys suhteessa nykytilanteeseen.

Keskustelua käytiin myös vastuutahojen määrittelystä. Tältä osin todettiin, että vastuutahojen tarkka nimeämättä jättäminen on osittain tarkoituksellista valmistelun tässä vaiheessa, vaikka se samalla vaikeuttaa arviointia. Lomakkeisiin pyritään lisäämään kustannustietoja siltä osin kuin se on mahdollista. Samalla todettiin, että liian tarkat kirjaukset voivat olla ongelmallisia.

Aikataulun osalta todettiin, että tarkastelussa käytetään pääsääntöisesti tavoitevuosia 2030, 2040 ja 2050.

SoVa-arvioja totesi että yksittäisessä kortissa voidaan käsitellä useita toimenpidekokonaisuuksia.

Sova – kortit viimeistellään projektiryhmäkäsittelyä varten tulevien viikkojen aikana vastuuhenkilöiden koordinoimana.

7. Muut asiat

Ei muita asioita.

8. Seuraava kokous

Seuraava kokous pidetään 25.3.2026.

9. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11.03.

Kokousmateriaalit löytyvät Teamsin [kokouskansista](#).